

Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΩ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ»

Διαμάντω Γεωργίου
Α' Δημοτικό Σχολείο Γεροσκήπου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ Α'

Η Εκπαιδευτική Περιβαλλοντική Γωνιά σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε στα πλαίσια της
Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής του σχολείου,
κατά τις σχολικές χρονιές 2016-2017, 2017-2018.

Αποτελεί αποτέλεσμα πρωτοβουλίας των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονιών του σχολείου,
σε μια προσπάθεια διαμόρφωσης ενός αειφόρου σχολείου, το οποίο νοιάζεται για το περιβάλλον
και για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων που το αποτελούν.

ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

ΜΟΝΑΔΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ:

ΔΗΜΟΣ
ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

ΕΦΟΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ
ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ
ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ Α'

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΚΥΚΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΥΡΙΑΣ
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Το Πρόγραμμα

- Απευθύνεται σε παιδιά Δ' - Ε' - ΣΤ' τάξεων.
- Έχει διάρκεια 160 λεπτά (3^η-4^η-5^η-6^η περίοδος)
- Μπορούν να συμμετέχουν 50 παιδιά (5 ομάδες των 10 παιδιών)
- Αποτελείται από δύο μέρη:
 - Μέρος Α'** (1^ο Ογδοντάλεπτο)
Περιβαλλοντική Γωνιά
 - Μέρος Β'** (2^ο Ογδοντάλεπτο)
Εργαστήρι Η.Υ. (40 λεπτά)
Περιβαλλοντική γωνιά (40 λεπτά)

Μέρος Α'

🌳 Καλωσόρισμα-Εισαγωγή

Μέρος Α '

- ❁ Διασαφήνιση εννοιών («Φυσικό Πράσινο», «Τεχνητό Πράσινο»)
- ❁ Προβληματισμός για τις εργασίες που χρειάστηκαν να γίνουν για τη δημιουργία της Γωνιάς.
- ❁ Προβολή φωτογραφιών, οι οποίες παρουσιάζουν τη σταδιακή διαμόρφωση του χώρου.

Μέρος Α'

Μέρος Α'

- Φύλλα Εργασίας (Φύλλο Εργασίας 1)
- Αξιολόγηση/Ανατροφοδότηση
- Φύλλα Εργασίας (Φύλλο Εργασίας 2-6)
- Quiz
- Αξιολόγηση

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΓΕΡΟΣΚΗΠΟΥ Α'

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΠΑΙΖΩ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΠΤΩ
ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ
ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ»

ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΜΑΔΩΝ:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1 (7 ΛΕΠΤΑ)

1. Χρησιμοποιήστε το θερμόμετρο σας, για να μετρήσετε τη θερμοκρασία κάτω απ' τη σκιά ενός δέντρου.
Καταγράψτε το αποτέλεσμα.

Μετρήστε ξανά τη θερμοκρασία σε ένα σημείο της Περιβαλλοντικής Γωνιάς, μακριά από δέντρα.
Καταγράψτε το αποτέλεσμα.

Συγκρίνετε τις δύο μετρήσεις και γράψτε τις παρατηρήσεις σας.

Θερμοκρασία στη σκιά ενός δέντρου °C	Θερμοκρασία μακριά από δέντρα °C
.....	
Παρατηρήσεις:.....	
.....	
.....	

2. Επιλέξτε ένα σημείο στο χώρο της Περιβαλλοντικής Γωνιάς.
Κλείστε τα μάτια, μετρήστε από μέσα σας μέχρι το 30 και ακούστε με προσοχή ήχους που υπάρχουν μέσα και έξω από την Περιβαλλοντική Γωνιά.
Ανοίξτε τα μάτια και καταγράψτε τους ήχους που ακούσατε, διακρίνοντάς τους:
α) σε ήχους της φύσης και β) σε ήχους που παράγονται από τον άνθρωπο.

Ήχοι της φύσης	Ήχοι που παράγονται από τον άνθρωπο
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

3. Εντοπίστε και καταγράψτε είδη πανίδας (ζώα, έντομα, πουλιά), που ζουν στην Περιβαλλοντική Γωνιά ή περνούν από αυτήν.

	Είδη πανίδας	
1	5	
2	6	
3	7	
4	8	

1. Χρησιμοποιήστε το θερμόμετρο σας, για να μετρήσετε τη θερμοκρασία κάτω απ' τη σκιά ενός δέντρου.

Καταγράψτε το αποτέλεσμα.

Μετρήστε ξανά τη θερμοκρασία σε ένα σημείο της Περιβαλλοντικής Γωνιάς, μακριά από δέντρα.

Καταγράψτε το αποτέλεσμα.

Συγκρίνετε τις δύο μετρήσεις και γράψτε τις παρατηρήσεις σας.

Θερμοκρασία στη σκιά ενός δέντρου °C	Θερμοκρασία μακριά από δέντρα °C
.....	
Παρατηρήσεις:..... 	

2. Επιλέξτε ένα σημείο στο χώρο της Περιβαλλοντικής Γωνιάς.

Κλείστε τα μάτια, μετρήστε από μέσα σας μέχρι το 30 και ακούστε με προσοχή ήχους που υπάρχουν μέσα και έξω από την Περιβαλλοντική Γωνιά.

Ανοίξτε τα μάτια και καταγράψτε τους ήχους που ακούσατε, διακρίνοντάς τους:

α) σε ήχους της φύσης και β) σε ήχους που παράγονται από τον άνθρωπο.

Ήχοι της φύσης	Ήχοι που παράγονται από τον άνθρωπο
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

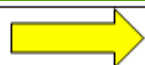

3. Εντοπίστε και καταγράψτε είδη πανίδας (ζώα, έντομα, πουλιά), που ζουν στην Περιβαλλοντική Γωνιά ή περνούν από αυτήν.

Είδη πανίδας			
1		5	
2		6	
3		7	
4		8	

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2: ΧΑΡΟΥΠΙΑ (7 λεπτά)

Εντοπίστε στην πινακίδα άλλα ονόματα της χαρουπιάς:

Εντοπίστε στην πινακίδα πως λεγόταν ο καρπός της χαρουπιάς στην Κύπρο, πριν από πολλά χρόνια:

Κορμός:

α) Μέγεθος (π.χ. χοντρός ή λεπτός)

β) Χρώμα (π.χ. καφέ, πράσινο, γκριζο)

γ) Επιφάνεια (π.χ. λεία ή τραχιά)

Καρπός:

α) Παρατηρήστε την πινακίδα, εντοπίστε και γράψτε την ονομασία του καρπού του δέντρου που παρατηρείτε

β) Αυτή τη στιγμή, το δέντρο έχει καρπούς:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

γ) Έχετε δει ποτέ αυτόν τον καρπό:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

δ) Έχετε δοκιμάσει ποτέ αυτόν τον καρπό:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

Φύλλα:

α) Μέγεθος (π.χ. μικρό ή μεγάλο)

β) Χρώμα (π.χ. καφέ, πράσινο)

γ) Επιφάνεια (π.χ. λεία ή χνουδωτή)

δ) Μυρωδιά (π.χ. έντονη, άοσμη, άσχημη)

ε) Σχήμα (π.χ. κυκλικό, σαν αυγό, σαν βελόνα, σαν λόγχη)

στ) Σχεδιάστε το φύλλο του δέντρου που παρατηρείτε

ζ) Έχει αυτή την περίοδο φύλλα το δέντρο που

παρατηρείτε ΝΑΙ ΟΧΙ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3: ΕΛΙΑ (7 λεπτά)

Κορμός:

α) Μέγεθος (π.χ. χοντρός ή λεπτός)

β) Χρώμα (π.χ. καφέ, πράσινο, γκριζο)

γ) Επιφάνεια (π.χ. λεία ή τραχιά)

Καρπός:

α) Παρατηρήστε την πινακίδα, εντοπίστε και γράψτε την ονομασία του καρπού του δέντρου που παρατηρείτε

β) Αυτή τη στιγμή, το δέντρο έχει καρπούς:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

γ) Έχετε δει ποτέ αυτόν τον καρπό:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

δ) Έχετε δοκιμάσει ποτέ αυτόν τον καρπό:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

ε) Εντοπίστε πληροφορίες από την πινακίδα και περιγράψτε το χρώμα του καρπού από την αρχή μέχρι το στάδιο της ωρίμανσης:

π.χ. στην αρχή είναικαι μετά γίνεται

Φύλλα:

α) Μέγεθος (π.χ. μικρό ή μεγάλο)

β) Χρώμα (π.χ. καφέ, πράσινο)

γ) Επιφάνεια (π.χ. λεία ή χνουδωτή)

δ) Μυρωδιά (π.χ. έντονη, άοσμη, άσχημη)

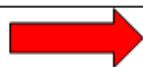
ε) Σχήμα (π.χ. κυκλικό, σαν αυγό, σαν βελόνα, σαν λόγχη)

στ) Σχεδιάστε το φύλλο του δέντρου που παρατηρείτε

ζ) Έχει φύλλα αυτή την περίοδο το δέντρο που

παρατηρείτε ΝΑΙ ΟΧΙ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4: ΜΟΥΡΙΑ (7 ΛΕΠΤΑ)

Εντοπίστε στην πινακίδα άλλα ονόματα της μουριάς:

.....

Κορμός:

α) Μέγεθος (π.χ. χοντρός ή λεπτός)

.....

β) Χρώμα (π.χ. καφέ, πράσινο, γκριζο)

.....

γ) Επιφάνεια (π.χ. λεία ή τραχιά)

.....

Καρπός:

α) Παρατηρήστε την πινακίδα, εντοπίστε και γράψτε την ονομασία του καρπού του δέντρου που παρατηρείτε

β) Αυτή τη στιγμή, το δέντρο έχει καρπούς:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

γ) Έχετε δει ποτέ αυτόν τον καρπό;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

δ) Έχετε δοκιμάσει ποτέ αυτόν τον καρπό;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

ε) Εντοπίστε πληροφορίες από την πινακίδα και περιγράψτε το χρώμα του καρπού από την αρχή μέχρι το στάδιο της ωρίμανσης:

π.χ. στην αρχή είναικαι μετά γίνεται

.....

.....

Φύλλα:

α) Έχει φύλλα αυτή την περίοδο το δέντρο που παρατηρείτε

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε τα ακόλουθα.

Αν ΟΧΙ, προχωρήστε στη διπλανή στήλη.

α) Μέγεθος (π.χ. μικρό ή μεγάλο)

.....

β) Χρώμα (π.χ. καφέ, πράσινο)

.....

γ) Επιφάνεια (π.χ. λεία ή χνουδωτή)

.....

δ) Μυρωδιά (π.χ. έντονη, άοσμη, άσχημη)

.....

ε) Σχήμα (π.χ. κυκλικό, σαν αυγό, σαν βελόνα, σαν λόγχη)

.....

στ) Σχεδιάστε το φύλλο του δέντρου που παρατηρείτε

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 5: ΣΧΙΝΙΑ (7 ΛΕΠΤΑ)

Φύλλα:

α) Μέγεθος (π.χ. μικρό ή μεγάλο)

.....

β) Χρώμα (π.χ. καφέ, πράσινο)

.....

γ) Επιφάνεια (π.χ. λεία ή χνουδωτή)

.....

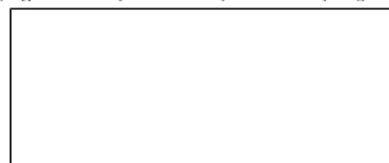
δ) Μυρωδιά (π.χ. έντονη, άοσμη, άσχημη)

.....

ε) Σχήμα (π.χ. κυκλικό, σαν αυγό, σαν βελόνα, σαν λόγχη)

.....

στ) Σχεδιάστε το φύλλο του θάμνου που παρατηρείτε

ζ) Έχει φύλλα αυτή την περίοδο ο θάμνος που παρατηρείτε

ΝΑΙ ΟΧΙ

Κορμός:

α) Μέγεθος (π.χ. χοντρός ή λεπτός)

.....

β) Χρώμα (π.χ. καφέ, πράσινο, γκριζο)

.....

γ) Επιφάνεια (π.χ. λεία ή τραχιά)

.....

Καρπός:

α) Παρατηρήστε την πινακίδα, εντοπίστε και γράψτε την ονομασία του καρπού του θάμνου που παρατηρείτε

.....

β) Αυτή τη στιγμή, ο θάμνος έχει καρπούς:

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

γ) Έχετε δει ποτέ αυτόν τον καρπό;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

δ) Έχετε δοκιμάσει ποτέ αυτόν τον καρπό;

ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

ε) Εντοπίστε πληροφορίες από την πινακίδα και περιγράψτε το χρώμα του καρπού από την αρχή μέχρι το στάδιο της ωρίμανσης:

π.χ. στην αρχή είναικαι μετά γίνεται

.....

.....

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6:ΒΟΤΑΝΟΚΗΠΟΣ (7 λεπτά)

1. Στο βοτανόκηπο υπάρχουν κάποια είδη βοτάνων και αρωματικών που συναντούμε συχνά στην κυπριακή φύση αλλά και στις αυλές των σπιτιών μας.

Παρατηρήστε τις φωτογραφίες και εντοπίστε στο βοτανόκηπο ποιο φυτό είναι και γράψτε κάτω από κάθε φωτογραφία το όνομα του.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Στο κουτί που έχετε μπροστά σας, βρίσκονται μπουκαλάκια με βότανα σε αποξηραμένη μορφή. Παρατηρήστε τα και μυρίστετέ τα. Προσπαθήστε να εντοπίσετε ποιο βότανο από αυτά που γνωρίσατε προηγουμένως, κρύβεται στο κάθε μπουκαλάκι. Γράψτε εδώ το όνομα κάθε βοτάνου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΧΑΡΟΥΠΙΑ

Ταυτότητα:

- Όνομασία: Χαρουπιά ή τερασιά ή βυλοκερατιά
- Αειθαλής
- Μακρόβιο (μπορεί να ζήσει και 200 χρόνια)
- Ύψος 15m περίπου
- Ανθίζει από το Σεπτέμβριο μέχρι τον Νοέμβριο. Τα άνθη της είναι μικρά πράσινα χωρίς πέταλα και έχουν άσπρη μυρωδιά.

Ιστορικά στοιχεία

Πριν μερικά χρόνια η χαρουπιά ήταν πολύ σημαντική για την οικονομία της Κύπρου. Ο καρπός της ήταν γνωστός ως «ο μαύρος χρυσός» της Κύπρου.

Καρπός: Τα χαρούπια είναι μακριά, στριφτά και σκληρά. Έχουν πράσινο χρώμα όταν είναι άγουρα και καφέ χρώμα όταν είναι ώριμα. Τα χαρούπια είναι πλεονέκτημα σε ασβεστόα ακόμα και από το γάλα. Πλούσια σε φωσφόρο, υδατάνθρακα, βιταμίνες Α και Β, πρωτεΐνες και πολλά μεταλλικά στοιχεία.

ΕΛΙΑ

Ταυτότητα:

- Αειθαλής
- Αιωνόβιο (μπορεί να ζήσει και 1000 χρόνια)
- Ύψος 25m-30m περίπου
- Ανθίζει προς το τέλος Μαΐου, ενώ ο καρπός ωριμάζει και μαζεύεται προς το τέλος του φθινοπώρου.
- Καρπός: Ελιές

Ιστορικά στοιχεία

Η ελιά καλλιεργείται στην Κύπρο από τη Νεολιθική Εποχή. Αρχαία πέτρινα ελαστρίβια, ανακαλύφθηκαν από τους αρχαιολόγους στην ύπαιθρο εποχή του χαλκού.

Καρπός: Ο καρπός πριν ωριμάσει, έχει χρώμα πράσινο. Οριμάζοντας, παίρνει χρώμα μολύβι ή μαύρο. Ο καρπός της ελιάς χωρίζεται σε τρία μέρη: την εξωτερική φλούδα, το σαρκώδες μέρος του που έχει το λάδι και το σκληρό πυρήνα.

ΒΟΤΑΝΟΚΗΠΟΣ

Ρίγανη

Δάφνη

Λεβάντα

Δεντρολίβανο

Διόςμος

Βασιλικός

ΜΟΥΡΙΑ

Ταυτότητα:

- Όνομασία: Μουριά ή Συκαμινιά ή Συκαμινιά ή Βαβατινιά
- Φυλλοβόλο
- Ύψος 15m-25m περίπου
- Ανθίζει νωρίς την άνοιξη, από τον Μάρτιο μέχρι τον Μάιο, πριν εμφανιστούν τα φύλλα. Τα άνθη είναι μικρά και λευκά.
- Καρπός: Μούρα ή βαβατινιά

Ιστορικά στοιχεία

Κατά τη βυζαντινή αυτοκρατορία, στο νησί φυτεύτηκαν μουριές και η βιοτεχνία της μεταουργίας γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη. Η υφαντική τέχνη στην Κύπρο έχει σπουδαία παράδοση.

Καρπός: Οι καρποί ωριμάζουν το καλοκαίρι Ιούλιο-Αύγουστο. Στη λευκή μουριά είναι λευκοί ή ροδινοί ενώ στη μαύρη έχουν σκούρο κόκκινο χρώμα και είναι πιο γευστικοί.

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Ταυτότητα:

- Αειθαλής
- Μακρόβιο (μπορεί να ζήσει και 200 χρόνια)
- Ύψος 30m περίπου
- Ανθίζει από το Φθινόπωρο μέχρι την Άνοιξη. Τα άνθη του είναι μικρά.
- Καρπός: κυπαρισσόμυλο

Ιστορικά στοιχεία

Το κυπαρίσσι υπήρχε στην Κύπρο από τα αρχαία χρόνια. Σύμφωνα με ιστορικές μαρτυρίες η Κύπρος πριν από 10000 χρόνια ήταν καλυμμένη από δάση κυπαρισσιού και άλλων δέντρων.

Καρπός: Ο καρπός του είναι το «κυπαρισσόμυλο», έχει σχήμα σφαίρας και χρώμα καστανοπράσινο. Η διάμετρός του είναι περίπου 2cm-3cm. Ο καρπός του έχει θεραπευτικές ιδιότητες.

ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

Μαρούλι

Σέλνιο

Κρεμμύδια

Κουλούμπρα

Μιρόκολο

Κουνουτίδι

Πιτερία

Ντομάτες

Μελιτζάνες

Κολοκυθιά

ΣΧΙΝΙΑ

Ταυτότητα:

- Όνομασία: Σχινιά ή Πιστακιά
- Αειθαλής θάμνος ή μικρό δέντρο
- Μακρόβιο (μπορεί να ζήσει και 200 χρόνια)
- Ύψος 5m περίπου
- Ανθίζει από τον Μάρτιο μέχρι τον Ιούνιο.
- Καρπός: Σχίνος

Ιστορικά στοιχεία

Στην Κύπρο εντοπίστηκαν σχινιές στον αρχαίο οικισμό της Χωροκοτίας (6^η χιλιετία π.Χ.), καθώς επίσης στην Κουσόνεργα και στη Σωτήρα Λεμεσού (4^η χιλιετία π.Χ.).

Καρπός: Ο καρπός έχει σχήμα σφαίρας με διάμετρο περίπου 5 mm. Είναι κόκκινη στην αρχή, σταδιακά όμως γίνεται μύρμη και γυαλιστερή κατά την ωρίμανση.

ΤΡΕΜΙΘΟΣ

Ταυτότητα:

- Ενδημικό
- Φυλλοβόλο
- Αιωνόβιο (μπορεί να ζήσει και 1000 χρόνια)
- Ύψος 15m περίπου
- Ανθίζει από το Φεβρουάριο μέχρι τον Απρίλη.

Πού το συναντάμε;

Η εξάπλωση του Τρέμιθου στην Κύπρο ξεκινά από την επιφάνεια της θάλασσας και φτάνει μέχρι τα 1500m υψόμετρο.

Καρπός: Ο καρπός είναι σχεδόν σφαιρικός, με διάμετρο 6-7mm. Στην αρχή είναι κόκκινος και γίνεται κιτρινωπός κατά την ωρίμανση. Οι καρποί του Τρέμιθου χρησιμοποιούνται ως όπλο για τη παρασκευή ντόπιων ζυμαρικών, τις τρεμιθόπιτες, ενώ σε πολλές περιοχές τρώγονται νωπτοί ή ξεροψημένοι με αλάτι. Επίσης, σε κάποιες περιοχές οι καρποί αξιοποιούνται για την παρασκευή τρεμιθελαιού το οποίο χρησιμοποιείται για τηγάνισμα.

Quiz

Έχετε 7 λεπτά στη διάθεσή σας.

Ψάχνετε ένα δέντρο που έχει
τα εξής χαρακτηριστικά:

- A) είναι αειθαλές
- B) είναι πολύ ψηλό
- Γ) το χρώμα των φύλλων
του είναι σκούρο πράσινο

Όταν το βρείτε, παρατηρήστε την
πινακίδα του και συμπληρώστε τη
λέξη που λείπει από την πρόταση:

«Ο καρπός του έχει
θ _____ ιδιότητες».

ΠΟΙΟ ΔΕΝΤΡΟ ΕΙΝΑΙ;

.....

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙ

Ταυτότητα:

- Αειθαλές
- Μακρόβιο (μπορεί να ζήσει και 200 χρόνια)
- Υψος 30m περίπου
- Ανθίζει από το Φθινόπωρο μέχρι την
Άνοιξη. Τα άνθη του είναι μικρά.
- Καρπός: κυπαρισσόμηλο

Πού το συναντάμε;

Το συναντάμε σε πολλές περιοχές της
Κύπρου, από το υψόμετρο της θάλασσας
μέχρι και σε υψόμετρο 1200μ. Τα
σημαντικότερα δάση του κυπαρισσιού
βρίσκονται στην οροσειρά του
Πενταδακτύλου.

Ιστορικά στοιχεία

Το κυπαρίσσι υπήρχε στην
Κύπρο από τα αρχαία
χρόνια. Σύμφωνα με
ιστορικές μαρτυρίες η
Κύπρος πριν από 10000
χρόνια ήταν καλυμμένη
από δάση κυπαρισσιού και
άλλων δέντρων.

Καρπός: Ο καρπός του είναι το «κυπαρισσόμηλο», έχει σχήμα σφαίρας και
χρώμα καστανοπράσινο. Η διάμετρός του είναι περίπου 2cm-3cm. Ο καρπός
του έχει θεραπευτικές ιδιότητες.

Αξιολόγηση σε μορφή παιχνιδιού

Μέρος Β '

- Εργαστήρι Η.Υ. με μια από τις δύο τάξεις
- Διάρκεια 40 λεπτά
- Εισαγωγή-Προβληματισμός
- Παιχνίδι για Μεταξουργείο Γεροσκήπου
- Ομαδική εργασία σε 4 σταθμούς
- Ολοκλήρωση με χειροτεχνία

M
O
Y
P
I
A

μεταξοσκώληκες

κουκούλια

Μεταξωτά
υφάσματα

Νήμα =
μεταξωτή
κλωστή

Μεταξουργείο της Γεροσκήπου

‘The Cyprus Silk
Filature’ 1926

«Βιομηχανία
Πάφου ΛΤΔ» 1940

Το μεταξουργείο της Γεροσκήπου ήταν το **πρώτο** και **μεγαλύτερο** μεταξουργείο της Κύπρου

Στο μεταξουργείο εργάζονταν περίπου **300 εργάτριες** από τη Γεροσκήπου και τα γύρω χωριά

Στο μεταξουργείο παράγονταν **12000-13000 κιλά μετάξι** το χρόνο

Τα **εγκαίνιά** του έγιναν στις **24 Μαΐου 1926**

Με την **εκτροφή** του **μεταξοσκώληκα** ασχολούνταν οι περισσότερες οικογένειες της Γεροσκήπου

Τα μεταξωτά που παράγονταν στο εργοστάσιο ήταν **φημισμένα** στο εξωτερικό

Τα χρόνια του **Β' Παγκόσμιου πολέμου**, όλο το μετάξι από το μεταξουργείο πήγαινε για κατασκευή αλεξίπτωτων για τον αγγλικό στρατό

Το μεταξουργείο σταμάτησε να λειτουργεί το **1952**

Το **1940** το μεταξουργείο πωλήθηκε από τους Άγγλους στον κύπριο **Νίκο Λανίτη**

«Πήρα δουλειά στο
μεταξουργείο το 1927. Μας
έδιναν 6 γρόσια την ημέρα.

Υπήρχαν και πιο μικρές
εργάτριες από μένα 11 και 12
χρονών»

Ζυμπουλού Νεοφύτου

«Οι συνθήκες στο
εργοστάσιο ήταν πολύ
άσχημες και είχε
πολλές αρρώστιες»

Περικτιόνη Μιχαήλ

‘The Cyprus Silk Filature’ 1926

«Όλη μέρα κλειστές
μέσα στο
εργοστάσιο και
σκυφτές πάνω από
τα κουκούλια»

*Ζυμπουλού
Νεοφύτου*

«Όταν
αρρωσταίναμε
πηγαίναμε 2-3 μέρες
στο σπίτι, χωρίς
πληρωμή»

*Ζυμπουλού
Νεοφύτου*

«Τα δάκτυλα των χεριών των
εργατριών έχασαν το χρώμα
τους και έλιωσαν, από το
ανακάτεμα των κουκουλιών σε
ζεστό νερό»

Εφημερίδα «Νέος Άνθρωπος»

«Βιομηχανία Πάφου ΛΤΔ» 1940

1^η Δραστηριότητα

Ήθη, έθιμα και
παραδόσεις
σχετικά με το
μετάξι

2^η Δραστηριότητα

Η υφαντική τέχνη
στην Κύπρο

3^η Δραστηριότητα

Στάδια
Παραγωγής του
Μεταξιού

4^η

Δραστηριότητα

Η Κύπρος στους
Δρόμους του
Μεταξιού

1^η Δραστηριότητα

Ήθη, έθιμα και παραδόσεις σχετικά με το μετάξι

1^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

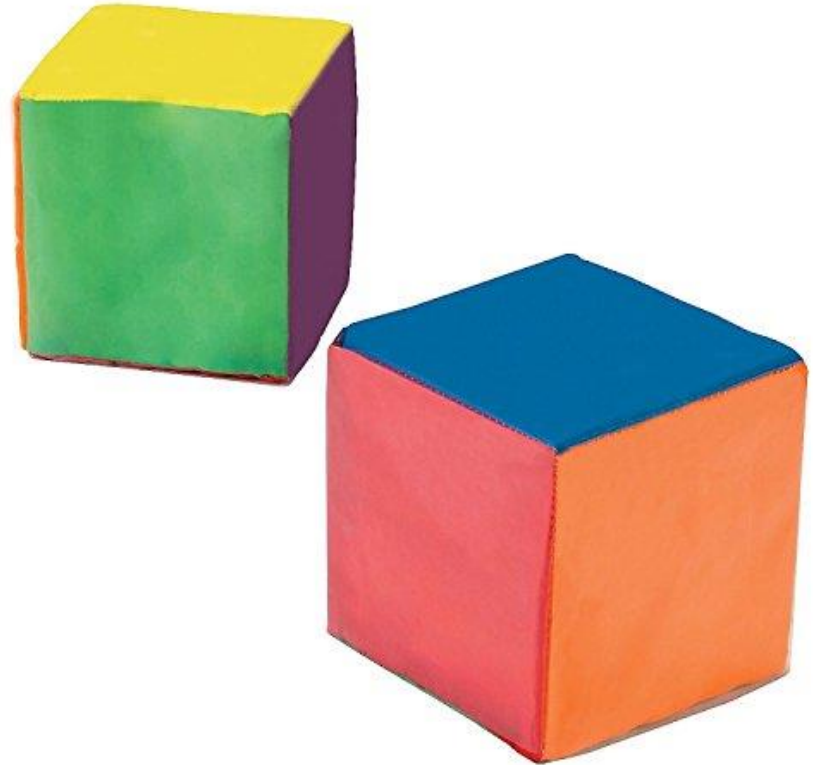
ΗΘΗ, ΕΘΙΜΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΜΕΤΑΞΙ

Στα παλιά χρόνια πολλά ήθη, έθιμα και παραδόσεις των ανθρώπων του τόπου μας είχαν σχέση με το μετάξι.

Οδηγίες:

Παίξτε με τα ζάρια για να μάθετε κάποια από αυτά.

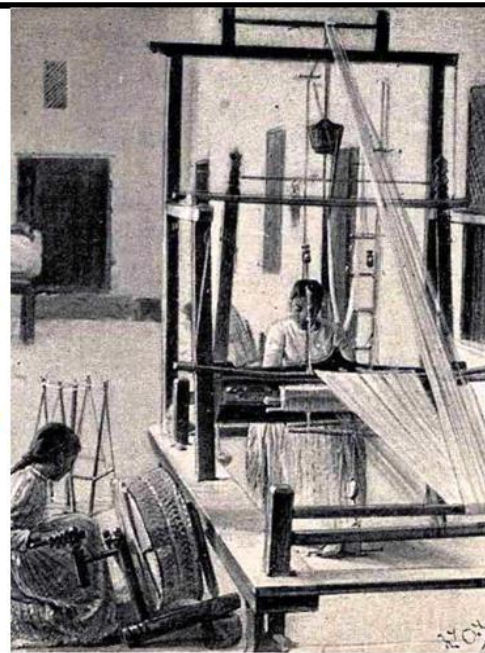
- Ρίξτε με τη σειρά το ζάρι.
- Αυτός/ή που ρίχνει κάθε φορά το ζάρι διαβάζει και το έθιμο.
- Στο τέλος, γράψτε στις κάρτες, το έθιμο που σας έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση, για να το βάλετε στην πινακίδα της τάξης σας.

Η τέχνη της μεταξουργίας ήταν οικογενειακό μυστικό, που πήγαινε μαζί με τα εργαλεία του μεταξιού, στα αρσενικά παιδιά της οικογένειας.

Τα κορίτσια από πολύ μικρά ύφαιναν την προίκα τους. Το πιο πολύτιμο αγαθό σε αυτήν, ήταν τα μεταξωτά υφαντά.

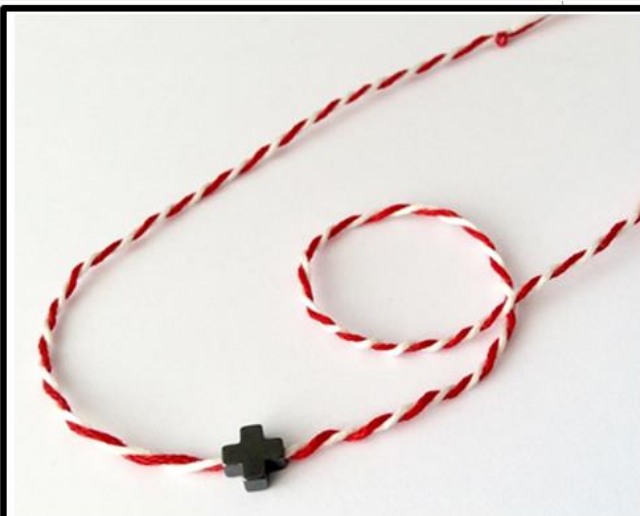
Τύλιγαν τους άρτους σε μεταξωτό ύφασμα για να τους πάνε στην εκκλησία.

Στους γάμους και στις γιορτές στόλιζαν το σπίτι με μεταξωτά κεντήματα.

Οι κοπέλες έραβαν με κόκκινη μεταξωτή κλωστή, σταυρούς στις τέσσερις άκρες του κρεβατιού των μελλονύμφων, για να είναι ευλογημένο το ζευγάρι.

Η μεταξωτή κλωστή προφύλαγε τα παιδιά από το μαύρισμα του ήλιου, γι' αυτό κάθε Μάρτη έφτιαχναν βραχιολάκια με μεταξωτή κλωστή και τα φορούσαν στο χέρι τους μέχρι την Λαμπτήρη, όπου τα έκαιγαν στην λαμπρατζιά.

Έφτιαχναν καλύμματα για τις εικόνες στην εκκλησία με μεταξωτά υφάσματα.

Τα ρούχα του γαμπρού και της νύφης ήταν πάντα από μεταξωτό ύφασμα.

Οι γονείς της νύφης την ημέρα του γάμου, την έζωναν τρεις φορές με κόκκινο μεταξωτό μαντήλι, για να είναι ο γάμος της ευλογημένος.

Όταν ένα νεογέννητο παιδί πήγαινε για πρώτη φορά επίσκεψη σε ένα σπίτι, ο οικοδεσπότης έπρεπε να του δώσει για δώρο ένα ζευγάρι μεταξωτά ρούχα.

Πίστευαν πως για να μπορέσουν να πιάσουν και να ελέγξουν έναν καλικάντζαρο, μόνο αν τον έδεσαν με μεταξωτή κλωστή.

Όταν δύο νέοι αρραβωνιάζονταν, αντί για δακτυλίδι αντάλλαζαν μεταξωτά μαντήλια και έτσι έδιναν υπόσχεση γάμου.

2^η Δραστηριότητα

Η υφαντική τέχνη στην Κύπρο

2^η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η ΥΦΑΝΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οδηγίες:

- Παρακολουθήστε το βίντεο με τίτλο «Υφαντική Τέχνη στην Κύπρο»
- Προσπαθήστε κι εσείς να υφάνετε για λίγο στον αργαλειό, που έχετε στο κουτί σας.
- Περάστε την κλωστή σας ανάμεσα στις κλωστές, που είναι ήδη στερεωμένες στο ξύλο.
- Περάστε εναλλάξ την ξύλινη βελόνα, από πάνω και από κάτω από τις κλωστές.
- Προσέξτε το πλέξιμό σας να είναι πυκνό, για να γίνει όμορφο το υφαντό σας.

3^η Δραστηριότητα

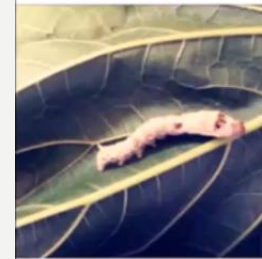
Στάδια Παραγωγής του Μεταξιού

3^η
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΣΤΑΔΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΙΟΥ

Οδηγίες:

- Παρακολουθήστε το βίντεο με τίτλο «Στάδια Παραγωγής του μεταξιού»
- Τοποθετήστε τις εικόνες σε σειρά (από το 1 μέχρι το 9), για να δείξετε τα στάδια παραγωγής του μεταξιού.

Στάδια Σηροτροφίας

00:00

Στάδια παραγωγής του μεταξιού

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Στάδια παραγωγής του μεταξιού

Εκκόλαψη
κουκουλόσπορου

1

Εκτροφή μετασοσκώληκα
στις 5 του ηλικίες

2

Κλάδωμα

3

Ξεκλάδωμα

4

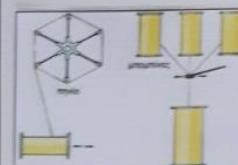
Απόπνιξη

5

Αναπήνιση

6

Ξεκώρισμα και κλώσιμο
της κλωστής

7

Ύφανση

8

Βάψιμο υφάσματος

9

4^η Δραστηριότητα

Η Κύπρος στους Δρόμους του Μεταξιού

4^η
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

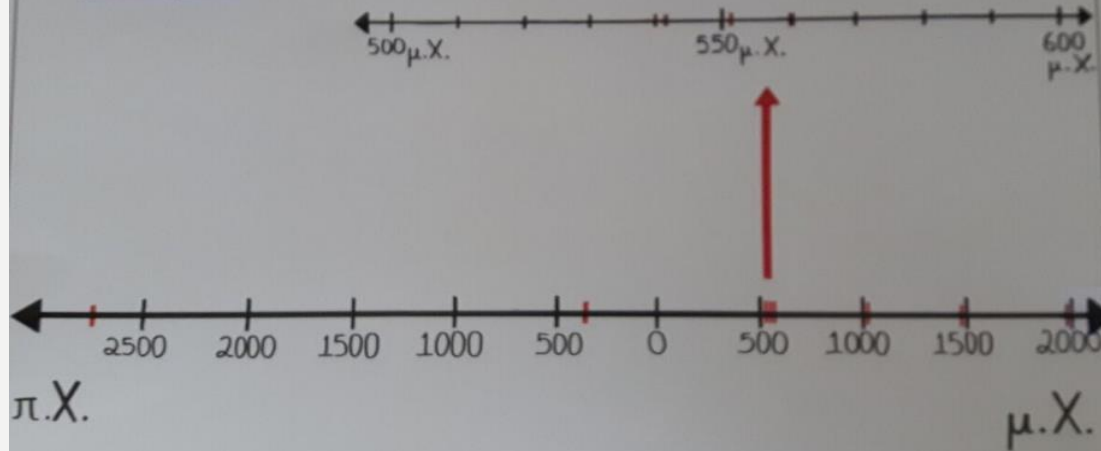
Η ΚΥΠΡΟΣ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΙΟΥ

Οδηγίες:

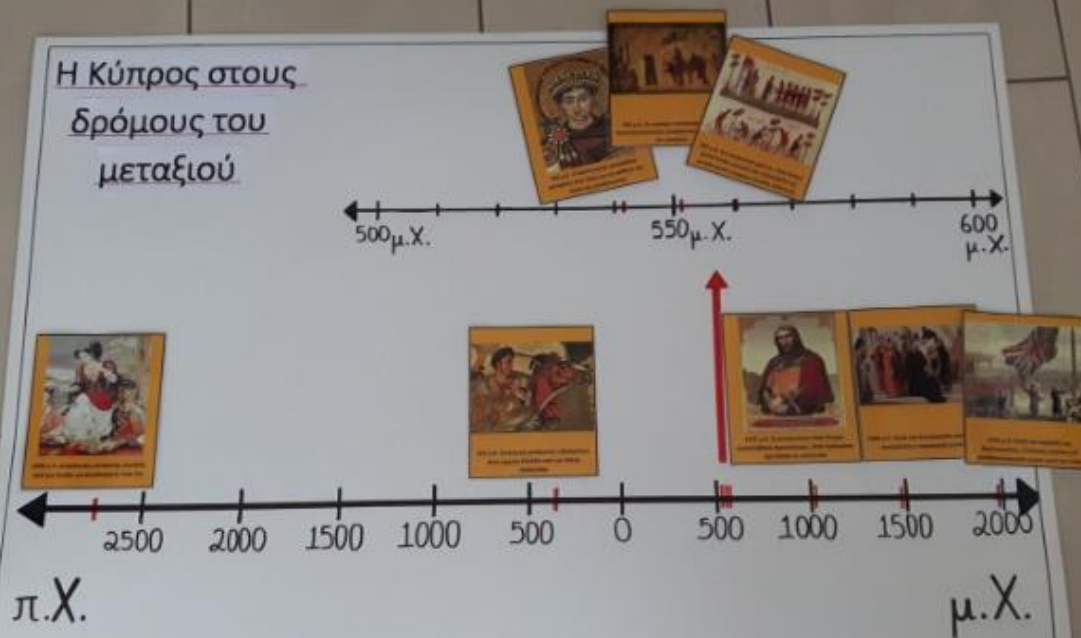
- Παρακολουθήστε το βίντεο με τίτλο «Η Κύπρος στους δρόμους του μεταξιού»
- Τοποθετήστε τις εικόνες στην ιστορική γραμμή, για να δείξετε πώς έφθασε η τέχνη της μεταξουργίας στη Δύση και πώς αναπτύχθηκε και εξελίχθηκε στην Κύπρο.

Η Κύπρος στους
δρόμους του
μεταξίου

Η Κύπρος στους
δρόμους του
μεταξίου

Φτιάχνουμε Μαρτάκια...

Μέρος Γ '

- Περιβαλλοντική Γωνιά με μια από τις δύο τάξεις
- Διάρκεια 40 λεπτά
- 4 σταθμοί με συντονιστή τον εκπαιδευτικό του τμήματος

1^η Δραστηριότητα

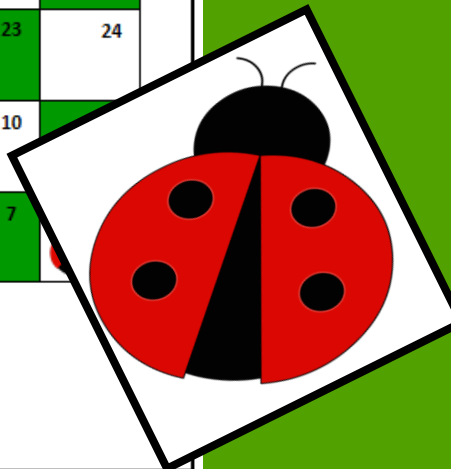
Οδηγίες: Ο κάθε παίκτης επιλέγει ένα χρωματιστό πιόνι. Με τη σειρά, ο κάθε παίκτης ρίχνει τα ζάρια και προχωρεί τόσα βήματα μπροστά όσα του λένε τα ζάρια. Όταν κάποιος παίκτης φτάνει σε τετράγωνο που έχει πασχαλίτσα, οι υπόλοιποι παίκτες παίρνουν μια κάρτα και του διαβάζουν τι πρέπει να κάνει. Νικητής είναι ο παίκτης που θα φτάσει πρώτος στο ΤΕΡΜΑ.

ΤΕΡΜΑ

64	63	62	61	60	59	58	57
49	50	51	52	53	54	55	56
48	47	46	45	44	43	42	41
33	34	35	36	37	38	39	40
32	31	30	29	28	27	26	25
17	18	19	20	21	22	23	24
16	15	14	13	12	11	10	
1	2	3	4	5	6	7	

ΕΝΑΡΞΗ

Πες στους συμμαθητές σου το όνομα ενός δέντρου, που γνώρισες στην Περιβαλλοντική Γωνιά του Α' Δημοτικού Γεροσκήπου.

- Αν απαντήσεις σωστά, προχώρησε ένα βήμα μπροστά.
- Αν απαντήσεις λάθος χάνεις τη σειρά σου.

Σωστές απαντήσεις:

ελιά, κυπαρίσσι, μουριά, χαρουπιά, σχινιά, συκαμινιά, βαβατσινιά, τερατσιά.

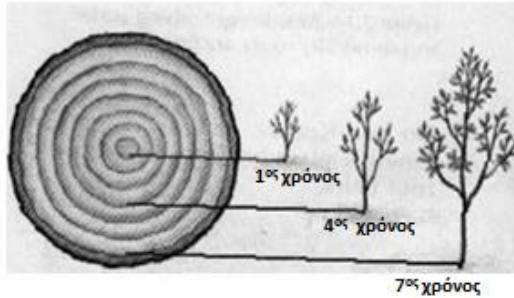
2^η Δραστηριότητα

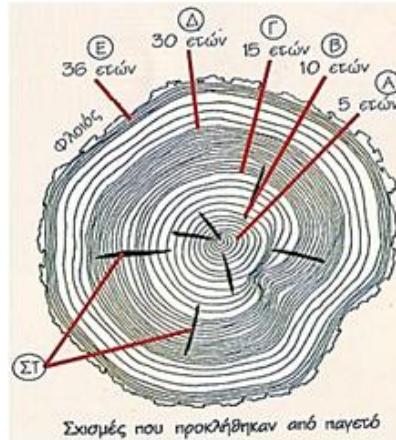
Οδηγίες:

Παρατηρήστε προσεκτικά τους κομμένους κορμούς των δέντρων που έχετε μπροστά σας.

Α) Με τη βοήθεια του σχεδιαγράμματος, προσπαθήστε να υπολογίσετε περίπου την ηλικία των δέντρων τη στιγμή που κόπηκαν.

Ο κάθε δακτύλιος (κύκλος) είναι ένας χρόνος από τη ζωή του δέντρου.

Β) Με τη βοήθεια των μεγεθυντικών φακών, που υπάρχουν στο κουτί, παρατηρήστε κατά πόσο ζουν κάποιοι οργανισμοί (π.χ. έντομα), γύρω ή πάνω στους κομμένους κορμούς. Προσπαθήστε να αναγνωρίσετε κάποια από αυτά. Παρατηρήστε τα προσεκτικά και ζωγραφίστε ένα από αυτά στις κόλλες που υπάρχουν στο κουτί. ΠΡΟΣΟΧΗ μην ενοχλήσετε τα έντομα!!!

3^η Δραστηριότητα

Οδηγίες:

Φτιάξτε τον δικό σας πίνακα ζωγραφικής με φύλλα, κλαδάκια, πετρούλες κι άλλα φυσικά υλικά που θα μαζέψετε από την «Περιβαλλοντική Γωνιά». Τοποθετήστε με όποιο τρόπο θέλετε τα υλικά σας πάνω στο χαρτόνι. Ζητήστε από τη δασκάλα σας να βγάλει φωτογραφία τον πίνακα ζωγραφικής σας, για να τον τυπώσετε αργότερα στο σχολείο σας.

Μπορείτε να πάρετε ιδέες από τις πιο κάτω φωτογραφίες!

Ο κύκλος ζωής ενός φύλλου

Από το πράσινο στο καφέ

www.krokotak.com

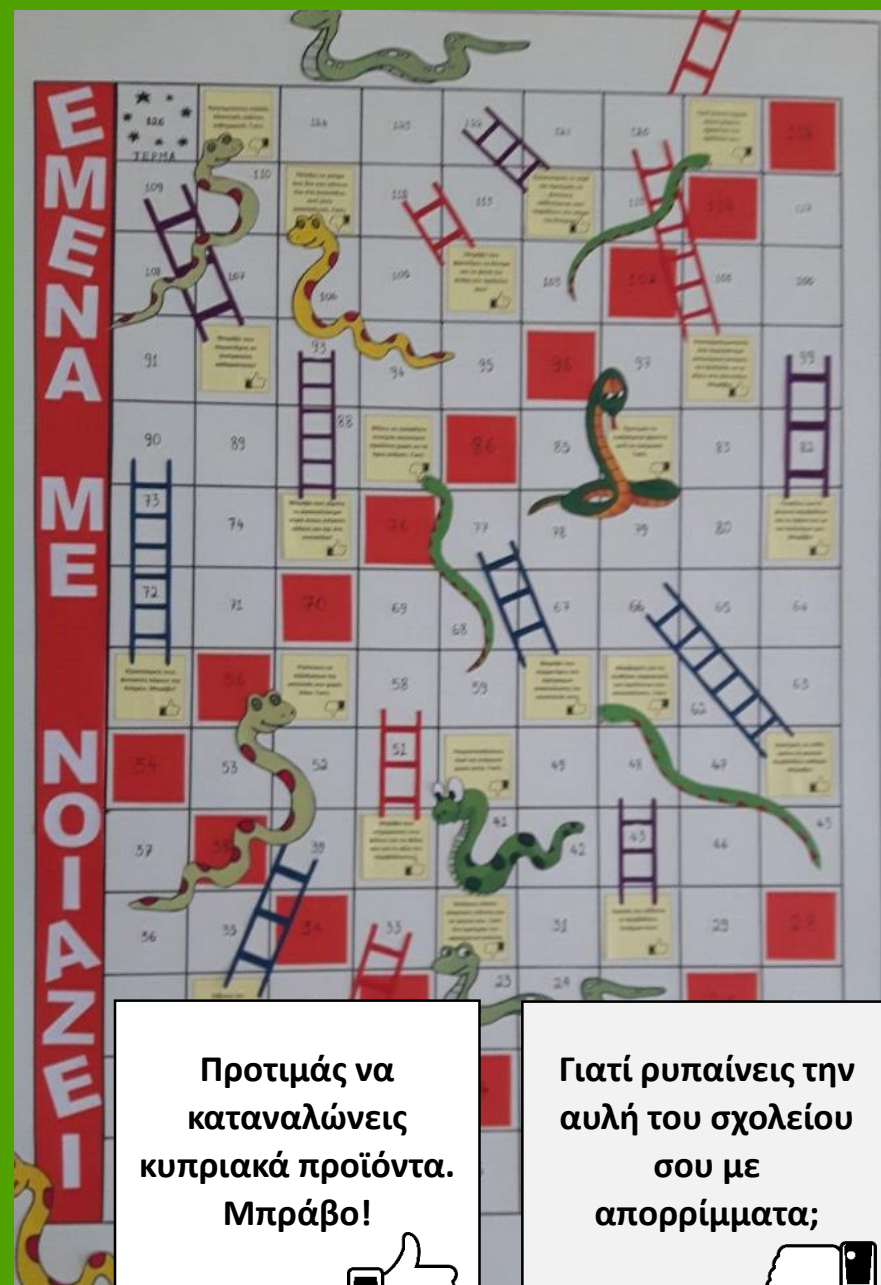

4^η Δραστηριότητα

Οδηγίες:

Παίξετε το παιχνίδι χρησιμοποιώντας τα ζάρια και τα πιόνια.

- Όλοι οι παίκτες ξεκινούν από το τετράγωνο με τον αριθμό 1, που γράφει τη λέξη «ΑΡΧΗ».
- Για να προχωρήσει κάθε παίκτης ρίχνει τα ζάρια.
- Όταν ένας παίκτης βρίσκεται σε τετράγωνο με πρόταση, διαβάζει την πρόταση και αν η ενέργεια που αναγράφεται είναι θετική τότε ακολουθεί τη σκάλα και ανεβαίνει σε άλλο τετράγωνο με μεγαλύτερο αριθμό.
- Αν η ενέργεια που αναγράφεται στο τετράγωνο, είναι αρνητική τότε ακολουθεί το φιδάκι και κατεβαίνει εκεί που είναι η ουρά του σε τετράγωνο με μικρότερο αριθμό.
- Νικητής είναι ο παίκτης, που θα φτάσει πρώτος στο τελευταίο τετράγωνο που γράφει τον αριθμό 126 και τη λέξη «ΤΕΡΜΑ».

Προτιμάς να
καταναλώνεις
κυπριακά προϊόντα.
Μπράβο!

Γιατί ρυπαίνεις την
αυλή του σχολείου
σου με
απορρίμματα;

